

САВЕЗ РАЧУНОВОЂА И РЕВИЗОРА СРБИЈЕ

Serbian Association of Accountants and Auditors

*Савез рачуновођа и ревизора Србије
Програмски одбор*

Закључци са јубиларног 50. Симпозијума Савеза рачуновођа и ревизора Србије Златибор, 2019.

У периоду од 30. маја. до 1. јуна 2019. године, у организацији Савеза рачуновођа и ревизора Србије, на Златибору је одржан јубиларни 50. симпозијум - под називом **Финансијско пословање и извештавање у функцији дигиталне економије и одрживог развоја**. Одржани симпозијум је имао карактер научног скупа са међународним учешћем.

На овом, највишем научном скупу рачуноводствене професије у Србији, размотрени су актуелни рачуноводствени проблеми. Компетентни аутори су саопштили 19 унапред припремљених реферата, систематизованих у три тематске целине:

- **Примена међународног регулаторног оквира као императив упоредивости финансијских извештаја, инвестиција и одрживог развоја,**
- **Финансијско извештавање у функцији пословања и управљања ризицима и**
- **Утицај дигитализације на рачуноводство, ревизију и опорезивање привреде, јавних предузећа и корисника буџетских средстава.**

Сви радови штампани су у часопису *Рачуноводство* 1-2/19.

На основу реферата које су изложили аутори и дискусија, учесницима скупа предложени су закључци који су једногласно усвојени. Закључке наводимо у наставку.

1. Професионални рачуновођа, припадник најмлађе међународно признате професије, има способност и компетенције да контролише понашање пословних система директним супростављањем или оспоравањем негативних појава, у чему му подршку пружају професионална асоцијација и академска заједница. Резултат рада професионалних рачуновођа и професионалних асоцијација су финансијски извештаји који су језгро поверења јавности и јавне вредности, односно срж "чистог-племенитог" добра рачуноводствене професије. Финансијски извештаји су темељ поверења за извештајни ентитет, основ здраве економије и кључ добробити нације.

International
Federation of
Accountants

ACCOUNTANCY
EUROPE.

International
Accounting
Standards
Board

Fédération des
Experts Comptables
Méditerranéens

South-East
Europe Federation
of Professional
Accountants

Крајњи циљ ангажовања професионалних рачуновођа и професионалне асоцијације је очување јавног интереса. Будућност рачуноводствене професије у дигиталној економији усмерена је на промену форме рачуноводственог система и јачање улоге професионалних рачуновођа и професионалних асоцијација.

2. Будући да је рачуноводство прожимајући сегмент економског и друштвеног живота, оно је незаобилазно у "миленијумским циљевима развоја", у којима се јавља као "рачуноводство животне средине", "друштвено одговорно рачуноводство" и "рачуноводство одрживог развоја". Установљавање корпоративног финансијског извештавања на темељу интегрисаног размишљања о финансијским и нефинансијским информацијама, које се односе на одрживо понашање извештајног ентитета, представља значајан изазов за рачуноводствену професију, наметнут од стране пословне иницијативе "Пословно извештавање о циљевима одрживог развоја: анализа задатака и циљева". Актуелне околности указују на то да вештачка интелигенција представља значајну прилику, али истовремено и претњу рачуноводственој професији. Интегрисано извештавање се нарочито развија у периоду после глобалне светске кризе, као својеврсни одговор на мањак поверења у информације садржане у финансијским извештајима и повећане захтеве инвеститора за нефинансијским информацијама. Оно представља могућност да се на повећана очекивања свих релевантних интересних група одговори једним, транспарентним, садржајним и квалитетним извештајем који приказује економске, еколошке, друштвене и етичке аспекте пословања, односно оно одражава целовиту слику пословне активности ентитета, затим њихов укупан утицај на животну средину, радну снагу и друштвену заједницу. Иако је кључни мотив за обелодањивање интегрисаног извештаја смањивање информационе асиметрије, остваривање овог циља може бити постигнуто пре свега, у земљама са развијеним финансијским тржиштем. Независно од трошкова које намеће овај формат извештавања, имајући у виду проистекле користи, како на плану појединачних ентитета, тако и на националном и глобалном плану, неопходно је регулаторно уређивање овог облика извештавања, уз одређени контекстуални и критички приступ.
3. Квалитетни финансијски извештаји су основа побољшања институционалног и регулаторног оквира корпоративног управљања, економске ефикасности и раста предузећа, као и јачања поверења инвеститора и развоја финансијских тржишта. Они су основа побољшања укупног пословног амбијента, усмереног на убрзање раста привредног друштва и националног економског система, финансираног било домаћим или/и иностраним изворима финансирања.
4. Примена новодонетих Међународних рачуноводствених стандарда, у оквиру којих и МСФИ 17 – *Уговори о осигурању*, упркос сложености, значајним средствима и дугом периоду потребном за имплементацију позитивно ће се одразити на повећање разумљивости финансијских извештаја за све њихове кориснике, унапређење њихове упоредивости, као и на транспарентност ризика. Захтеви за ажурирањем процена и претпоставки, доприносе транспарентном извештавању, а укључивање временске вредности новца и тржишно конзистентне процене, информације садржане у финансијским извештајима ће учинити објективнијим.

5. Адекватно разумевање и примена концепта материјалности доприноси конципирању и примени одговарајућих рачуноводствених политика и приказивању оптималног обима финансијских информација, као и објективном, истинитом и поштенном извештавању о ефектима пословних трансакција и других догађаја на позиције финансијских извештаја.
6. Фундаменталан значај начела сталности пословања је у чињеници да његово нарушавање представља један од знакова упозорења на кризу у пословању и могућност банкрота, што има за последицу предузимање корективних мера од стране менаџмента. Ревидирана форма ревизорског извештаја фокусира материјалну неизвесност у вези са сталношћу пословања, чиме се доприноси идентификовању раних сигнала и предупређењу банкрота у конкретним околностима.
7. У околностима повећања учешћа финансијских инструмената у имовини и обавезама, обелодањивање о признавању, класификацији, ефектима вредновања финансијских инструмената и хец рачуноводству утиче на поузданост и транспарентност финансијског извештавања. Стратешки приступ управљању изложеношћу девизном ризику подразумева развој програма, који омогућава валутни хеџинг девизног ризика, односно систематско и континуирано управљање изложеношћу под надзором одбора директора. Економски оправдано управљање ризиком доприноси повећању и максимизовању суштинске вредности предузећа.
8. Рачуноводствени регулаторни оквир, као и регулаторни оквир о привредним друштвима, не садрже јасне норме у вези са емисионом премијом. Због недостатка адекватних норми, два кључна питања у вези са емисионом премијом су отворена и захтевају одговор: прво, каква је природа емисионе премије, а друго за шта се она може користити.
9. Унапређење квалитета финансијског извештавања је императив и захтева консензус бројних интересних група, учесника у процесу извештавања, регулаторних тела, професије, академске заједнице, менаџера и непосредних извршилаца – рачуновођа. Научна и стручна јавност посебно је заинтересована за питање мерења квалитета финансијских извештаја, који је заправо заснован на квалитету објављених добитака/губитака. Отуда, истраживачке напоре треба усмерити ка креирању и унапређењу модела за мерење квалитета финансијских извештаја, односно квантификовање квалитативних карактеристика информација садржаних у финансијским извештајима.
10. Кључни ефекти развоја информационих технологија и дигитализације су јачање информационог потенцијала и повећање ефикасности рачуноводног система. Изазови примене интегрисаних информационих система односе се на питања која покреће дигитализација: степен спремности рачуновођа за дигитално доба и начин њиховог прилагођавања, затим питање безбедности и интегритета информација, као и развијање напредних вештина и компетенција које омогућавају управљање системима, уместо евидентирања пословних промена и рутинских рачуноводствених послова.

11. Будући да дигитализација врши снажан утицај на пословање јавног сектора, повећавајући обим података доступних искључиво у електронској форми и унапређујући ефикасност, она се одражава и на ревизију пословања корисника јавних средстава у смислу поступка вршења ревизије информационих система, као и у смислу повећања ефикасности рада ревизора применом одговарајућих дигиталних техника и алата. Интеграција ИТ алата у алате ревизије доприноси уочавању аномалија, недостатака, неуобичајених трендова, као и ефикаснијем разумевању и тумачењу података који се односе на предмет ревизије.
12. Пословање јавног сектора одражава се на привредни амбијент, односно на понуду и тражњу, на цене и квалитет будућих економских инвестиција. Наведено упућује на потребу за унапређењем динамичног и свеобухватног система финансијског управљања и контроле јавног сектора у Републици Србији, што је истовремено и препорука Европске уније дата у оквиру реформе јавне управе. Унапређење финансијског управљања и контроле у јавном сектору уз уважавање карактеристика регулаторног, институционалног, кадровског, техничког и финансијског оквира, представља истовремено и могућност за побољшање одрживог развоја у Републици Србији.
13. Примена информационих технологија у јавном сектору има позитивне ефекте у оперативном раду државних органа и организација, као и у области пружања услуга грађанима, због чега представља императив и неопходност у даљем, општем развоју друштва. Упркос томе, у области финансијског извештавања нису остварена очекивања у потпуности, јер су још увек у употреби и извештаји у писаној форми, а готовинска рачуноводствена основа није доследно примењена, већ су у примени модификације подложне променама, које не могу да обезбеде упоредивост финансијских извештаја, као значајну квалитативну карактеристику захтевану од међународног рачуноводственог регулаторног оквира. Превазилажењу наведеног стања допринела би доследна примена рокова буџетског календара, доследна примена Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор, затим прецизирање одговорности рачуновођа, као и стандардизација рачуноводственог софтвера.
14. Дигитализација омогућава пореским администрацијама да буду организованије и многоструко ефикасније, како у сузбијању злоупотреба, тако и у побољшању квалитета пореског извештавања и наплате пореза. Увођењем електронског сервиса Пореске управе порески обвезници лакше, једноставније и брже испуњавају своје обавезе, и информишу се о својим правима и обавезама. Даље унапређење технолошке базе процеса дигитализације, едукација запослених у пореској управи, као и пореских обвезника, допринели би ефикаснијем функционисању пореског система.
15. Развојем информационих технологија и интернета као глобалне мреже, унапређењем и убрзањем комуникације, дошло је до промена у пословању привредних друштава како на глобалном, тако и на локалном плану. Дигитализација је дала нови контекст рачуноводству, рачуноводственим исправама и њиховој трансформацији. Неоспоран је значај веродостојних рачуноводствених исправа које су основ рачуноводственог обухватања пословних трансакција и других догађаја. Процес дигитализације, поред

тога што пружа шансе, садржи и опасности којима треба управљати, како не би представљале ограничавајући фактор.

16. Управљање пословањем у околностима дигиталне економије, не може да оствари свој циљ без квалитетног финансијског извештавања, које подразумева и интегрисано извештавање. Квалитетне финансијске извештаје могу да сачињавају само чланови професионалне асоцијације која има вишедеценијске активности у оквиру Међународне федерације рачуновођа, и која испуњава своје обавезе у смислу међународне регулативе на основу тог чланства у вези са организовањем стицања професионалних звања и едукације усмерене на одржавање тих звања.
17. Наведени значај финансијског извештавања, као и наглашена потреба за професионалном оспособљеношћу лица која сачињавају финансијске извештаје у околностима дигиталног пословања, упућују на то да би враћање овлашћења Савезу рачуновођа и ревизора Србије, који је већ двадесет трећу годину пуноправан члан Међународне федерације рачуновођа и седму годину члан Европске асоцијације рачуновођа, у вези са стицањем и одржавањем рачуноводствених професионалних звања, као и у вези са ажурирањем и објављивањем превода међународне професионалне регулативе, допринело побољшању квалитета финансијског извештавања и враћању поверења јавности у финансијске извештаје.

Златибор, 1. јун 2019.

Комисија за закључке

проф. др Благоје Новићевић, председник
проф. др Мирјана Тодоровић, члан
др Рада Стојановић, члан

Програмски одбор

др Рада Стојановић, председник
др Зоран Шкобић, члан
др Весна Нешић, члан
мр Предраг Петровић, члан
Зоран Килибарда, члан